

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY Z HISTORII KL 7

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnił wymagań na ocenę dopuszczającą.

Ocenę wyższą otrzymuje uczeń, który spełnił także wymagania na oceny niższe (np. na ocenę dobrą trzeba spełnić wymagania na 2, 3 i 4

Realizacja tematów w półroczu zależy od kalendarza szkolnego oraz planu pracy nauczyciela.

I PÓŁROCZE

Dział I

Europa po Kongresie Wiedeńskim

	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
1. Kongres wiedeński	Uczeń zna pojęcia: restauracja, legitymizm, równowaga europejska	Uczeń zna daty: bitwy pod Waterloo (18 VI 1815), podpisania aktu Świętego Przymierza (IX 1815)	Uczeń zna datę „stu dni” Napoleona (III–VI 1815) –postacie: Aleksandra I, Charles’a Talleyranda, Klemensa von Metternicha	Uczeń zna postacie: Roberta Stewarta Castlereagha, Franciszka I, Fryderyka Wilhelma III	

	– zna daty obrad kongresu wiedeńskiego Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie państwa decydujące na kongresie wiedeńskim – podaje przyczyny zwołania kongresu wiedeńskiego	Uczeń potrafi: – wyjaśnia znaczenie terminów: abdykacja, Święte Przymierze – prezentuje główne założenia ładu wiedeńskiego – przedstawia decyzje kongresu dotyczące ziem polskich	Uczeń potrafi: – omawia przebieg „stu dni” Napoleona – przedstawia okoliczności powstania Świętego Przymierza	Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie zmiany terytorialne w Europie po kongresie wiedeńskim oraz państwa Świętego Przymierza – przedstawia cele i działalność Świętego Przymierza	Uczeń potrafi” – ocenia zasady, w oparciu o które stworzono ład wiedeński – ocenia działalność Świętego Przymierza
--	--	---	--	---	---

2. Rewolucja przemysłowa	Uczeń zna pojęcia: –industrializacja, rewolucja przemysłowa, maszyna parowa – daty udoskonalenia maszyny parowej (1763) – postać Jamesa Watta Uczeń potrafi: – wymienia przyczyny rewolucji przemysłowej	Uczeń zna pojęcia: – manufaktura, fabryka, urbanizacja, kapitał, kapitaliści, robotnicy, proletariat – postacie: Samuela Morse’a, George’a Stephensona Uczeń potrafi: – wymienia gałęzie przemysłu, które rozwinęły się dzięki zastosowaniu maszyny parowej – omawia wpływ zastosowania	Uczeń zna –daty skonstruowania silnika elektrycznego (1831), skonstruowania telegrafu (1837) – postać Michaela Faradaya Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie państwa, na których terenie rozwinęły się w XIX w. najważniejsze zagłębia przemysłowe Europy	Uczeń zna pojęcia: cywilizacja przemysłowa, metropolia – datę pierwszego telegraficznego połączenia kablowego między Ameryką i Europą (1866) Uczeń potrafi: – przedstawia gospodarcze i społeczne skutki industrializacji – wyjaśnia znaczenie wynaleźienia elektryczności dla	Uczeń zna: – postacie: Thomasa Newcomena, Charlesa Wheatstone’a, Thomasa Davenporta Uczeń potrafi: – wyjaśnia okoliczności narodzin przemysłu w XIX w. – ocenia gospodarcze i społeczne skutki rozwoju przemysłu w XIX w.
--------------------------	---	--	---	---	---

		maszyny parowej na rozwój komunikacji	– wyjaśnia okoliczności narodzin przemysłu w XIX w. – przedstawia konsekwencje zastosowania maszyny parowej dla rozwoju przemysłu	rozwój przemysłu i komunikacji	
--	--	---------------------------------------	--	--------------------------------	--

3. Nowe idee polityczne	Uczeń zna pojęcia: – ideologia, proletariat, ruch robotniczy, strajk, związek zawodowy – postać Adama Smitha	Uczeń zna pojęcia: - liberalizm, konserwatyzm, socjalizm – postacie: Edmunda Burke’a, Karola Marksa Uczeń potrafi: – przedstawia okoliczności narodzin liberalizmu, konserwatyzmu i ruchu robotniczego	Uczeń zna pojęcia: – wolna konkurencja, komunizm, idee narodowe - postacie: Giuseppe Mazziniego, Henriego de Saint-Simona, Roberta Owena, Fryderyka Engelsa Uczeń potrafi: – charakteryzuje założenia liberalizmu, konserwatyzmu, socjalizmu i komunizmu	Uczeń zna pojęcia: – 1848 Uczeń potrafi: – przedstawia okoliczności narodzin liberalizmu, konserwatyzmu i ruchu robotniczego – wyjaśnia różnice między socjalistami i komunistami – wyjaśnia rolę związków	Uczeń potrafi: – opisuje narodziny ruchu czartystów, ich postulaty oraz skutki działalności – ocenia wpływ nowych ideologii na życie społeczne i polityczne w pierwszej połowie XIX w.

				zawodowych w rozwoju ruchu robotniczego	
--	--	--	--	---	--

4. Przeciwno Świątemu Przymierzu	Uczeń zna pojęcia: – Wiosna Ludów – datę Wiosny Ludów (1848–1849) Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie państwa, w których wybuchła Wiosna Ludów; – wymienia przyczyny Wiosny Ludów	Uczeń zna pojęcia: – rewolucja lipcowa, rewolucja lutowa, parlament frankfurcki – daty: 1830, II 1848 – postaci: Mikołaja I, Ludwika Napoleona Bonapartego, Franciszka Józefa I Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie państwa, które uzyskały niepodległość w pierwszej połowie XIX w. – przedstawia przyczyny i przejawy walki z ładu wiedeńskiego – przedstawia skutki Wiosny Ludów we Francji, Prusach, Austrii, na Węgrzech	Uczeń zna pojęcia: – daty: 1829, 1830), V 1848, XII 1848, 1849, 1853–1856 – postaci: Klemensa von Metternicha, Aleksandra II Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie państwa, w których w latach 1815–1847 wybuchły rewolucje i powstania narodowe oraz państwa zaangażowane w wojnę krymską – omawia przyczyny, przebieg i skutki rewolucji lipcowej we Francji – wymienia przyczyny i skutki wojny krymskiej	Uczeń zna pojęcia: – dekabryści, bankiety – daty: 1821–1822, (XII 1825, 1831, VI 1848) – postaci: Karola X, Ludwika Filipa, Lajosa Kossutha, Józefa Bema Karola Alberta Uczeń potrafi: – przedstawia cele, przebieg i skutki powstania dekabrystów – opisuje przebieg Wiosny Ludów we Francji, Prusach, Austrii, na Węgrzech i w państwach włoskich	Uczeń potrafi: – ocenia znaczenie Wiosny Ludów dla państw i narodów europejskich

		i w państwach włoskich			
--	--	---------------------------	--	--	--

Dział II

Ziemie polskie po Kongresie Wiedeńskim

	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
1. Po upadku Księstwa Warszawskiego	Uczeń zna pojęcia: uwłaszczenie – datę (1815) Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie podział ziem polskich po kongresie wiedeńskim	Uczeń zna pojęcia: ziemie zabrane – daty: 1823, 1848 Uczeń potrafi: – charakteryzuje ustrój Wielkiego Księstwa Poznańskiego – opisuje ustrój Rzeczypospolitej Krakowskiej – charakteryzuje rozwój gospodarczy zaboru pruskiego – opisuje sytuację gospodarczą w zaborze austriackim	Uczeń zna pojęcie: – protektorat – daty: nadania wolności osobistej chłopom w zaborze pruskim (1807), – postacie: Antoniego Radziwiłła, Edwarda Raczyńskiego, Tytusa Działyńskiego, Józefa Maksymiliana Ossolińskiego Uczeń potrafi: – omawia proces uwłaszczania chłopów w zaborze pruskim	Uczeń zna: – datę otwarcia Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Lwowie (1817) Uczeń potrafi: – wyjaśnia, jaką rolę pełniła Rzeczpospolita Krakowska w utrzymaniu polskości – porównuje sytuację gospodarczą ziem polskich pod zaborami – przedstawia warunki rozwoju polskiej kultury i oświaty w zaborze pruskim i Galicji	Uczeń zna: – datę wprowadzenia obowiązku szkolnego w zaborze pruskim (1825) Uczeń potrafi: – ocenia skutki reformy uwłaszczeniowej w zaborze pruskim – ocenia politykę władz zaborczych wobec Polaków w zaborze pruskim i austriackim

2. W Królestwie Polskim	Uczeń zna: - datę nadania konstytucji Królestwu Polskiemu (1815) - postacie: Adama Mickiewicza, Piotra Wysockiego Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie zasięg Królestwa Polskiego – wymienia organy władzy określone w konstytucji Królestwa Polskiego	Uczeń pojęcia: - kaliszanie, konspiracja – daty: zawięzania Sprzysiężenia Podchorążych (1828) – postacie: Aleksandra I, wielkiego księcia Konstantego, Mikołaja I, Franciszka Ksawerego Druckiego–Lubeckiego, Stanisława Staszica, Waleriana Łukasińskiego Uczeń potrafi: – charakteryzuje ustrój Królestwa Polskiego – opisuje rozwój przemysłu w Królestwie Polskim – omawia rozwój kultury i edukacji w Królestwie Polskim – wymienia przykłady organizacji spiskowych i ich cele	Uczeń zna: – daty: otwarcia uniwersytetu w Warszawie (1816), działalności Towarzystwa Filomatów (1817–1823), – postacie: Józefa Zajączka, Juliana Ursyna Niemcewicza, Adama Jerzego Czartoryskiego, Wincentego i Bonawentury Niemojowskich Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie najważniejsze okręgi przemysłowe w Królestwie Polskim – przedstawia reformy gospodarcze Franciszka Ksawerego Druckiego–Lubeckiego – przedstawia sytuację na wsi w Królestwie Polskim	Uczeń zna: – daty: wystąpienia kaliszian (1820) – postacie: Stanisława Kostki Potockiego, Tadeusza Czackiego, Tomasza Zana Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie Kanał Augustowski – wyjaśnia, jaką rolę w życiu Królestwa Polskiego pełnił wielki książę Konstanty – charakteryzuje działalność kulturalno–oświatową Polaków na ziemiach zabranych – przedstawia okoliczności powstania opozycji legalnej i cele jej działalności – opisuje okoliczności powstania organizacji spiskowych	Uczeń potrafi: – wymienia wady i zalety ustroju Królestwa Polskiego – ocenia rozwój gospodarczy Królestwa Polskiego – omawia różnice pomiędzy opozycją legalną i nielegalną w Królestwie Polskim – ocenia stosunek władz carskich do opozycji legalnej i nielegalnej
--------------------------------	--	---	---	--	---

3. Powstanie listopadowe	Uczeń zna pojęcia – noc listopadowa – daty: wybuchu powstania listopadowego (29/30 XI 1830), bitwy pod Olszynką Grochowską (II 1831), wojny polsko—rosyjskiej (II–X 1831) – postacie: Piotra Wysockiego, Józefa Chłopickiego Uczeń potrafi: – wymienia przyczyny powstania listopadowego	Uczeń zna pojęcia: - dyktator, detronizacja – daty: detronizacji Mikołaja I i zerwania unii z Rosją (25 I 1831), bitwy pod Ostrołką (V 1831), bitwy o Warszawę (6–7 IX 1831) – postacie: wielkiego księcia Konstantego, Adama Jerzego Czartoryskiego Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew powstania listopadowego – wyjaśnia, jakie znaczenie dla powstania listopadowego miała detronizacja cara Mikołaja I – omawia przyczyny klęski powstania listopadowego	Uczeń zna: – daty: przejęcia dyktatury przez Józefa Chłopickiego (XII 1830), – postacie: Ignacego Prądzyńskiego, Emilii Plater, Józefa Bema, Iwana Dybicza, Iwana Paskiewicza Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie tereny poza Królestwem Polskim, na których toczyły się walki podczas powstania w latach 1830–1831 – opisuje przebieg nocy listopadowej – charakteryzuje poczynania władz powstańczych do wybuchu wojny polsko—rosyjskiej – opisuje przebieg wojny polsko—rosyjskiej	Uczeń zna: – daty: bitwy pod Stoczkiem (II 1831), bitew pod Wawrem i Dębem Wielkim (III 1831), bitew pod Iganiami i Boremlem (IV 1831) – postacie: Józefa Sowińskiego, Jana Skrzyneckiego, Jana Krukowieckiego, Józefa Dwernickiego Uczeń potrafi: – przedstawia przebieg walk powstańczych poza Królestwem Polskim	Uczeń potrafi: – ocenia postawy wodzów powstania listopadowego – ocenia, czy powstanie listopadowe miało szanse powodzenia
---------------------------------	--	--	--	--	---

4. Wielka Emigracja	Uczeń zna pojęcia: – emigracja, Wielka Emigracja – postacie: Fryderyka Chopina, Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego Uczeń potrafi: – wymienia przyczyny Wielkiej Emigracji – wskazuje na mapie główne kraje, do których emigrowali Polacy po upadku powstania listopadowego	Uczeń zna pojęcia: – zsyłka, emisariusz – postacie: Zygmunta Krasińskiego, Joachima Lelewela, Adama Jerzego Czartoryskiego Uczeń potrafi: – wymienia główne obozy polityczne powstałe na emigracji – wymienia formy działalności Polaków na emigracji	Uczeń zna pojęcia: – katorga, amnestia – daty: powstania Towarzystwa Demokratycznego Polskiego (1832) i Hôtel Lambert (1833) Uczeń potrafi: – przedstawia stosunek władz i społeczeństw Europy do polskich emigrantów – charakteryzuje program Towarzystwa Demokratycznego Polskiego – przedstawia poglądy środowisk konserwatywnych z Hôtel Lambert	Uczeń zna pojęcia: – daty: powstania Komitetu Narodowego Polskiego (1831), Gromad Ludu Polskiego (1835) – postacie: Ludwika Mierostawskiego, Wiktora Heltmana Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie trasy, które przemierzali polscy emigranci – przedstawia program Komitetu Narodowego Polskiego – omawia poglądy Gromad Ludu Polskiego	Uczeń potrafi: – opisuje działalność kulturalną Polaków na emigracji – ocenia działalność Polaków na emigracji
---------------------	---	---	---	---	--

5. Ziemie polskie po powstaniu listopadowym	Uczeń zna pojęcie: – rusyfikacja – datę wybuchu powstania krakowskiego (21/21 II 1846)	Uczeń zna pojęcia: – rabacja, kontrybucja – daty: wybuchu rabacji galicyjskiej (II 1846) – postacie: Iwana Paskiewicza, Edwarda	Uczeń zna pojęcia: – noc paskiewiczowska, Statut organiczny, – daty: wprowadzenia Statutu organicznego (1832), ogłoszenia	Uczeń zna pojęcia: – daty: powstania Stowarzyszenia Ludu Polskiego (1835), wprowadzenia rosyjskiego kodeksu karnego w Królestwie	Uczeń potrafi: – ocenia politykę władz zaborczych wobec Polaków po upadku powstania listopadowego
---	--	--	---	---	--

	Uczeń potrafi: – wymienia represje wobec uczestników powstania listopadowego – wskazuje przykłady polityki rusyfikacji w Królestwie Polskim po upadku powstania listopadowego – wskazuje na mapie tereny objęte powstaniem krakowskim	Dembowskiego, Jakuba Szeli Uczeń potrafi: – charakteryzuje politykę władz rosyjskich wobec Królestwa Polskiego – omawia przebieg i skutki powstania krakowskiego – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki rabacji galicyjskiej	stanu wojennego w Królestwie Polskim (1833), likwidacji Rzeczypospolitej Krakowskiej (XI 1846) – postacie: Szymona Konarskiego, Piotra Ściegiennego Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie tereny objęte rabacją galicyjską – wyjaśnia, w jakich okolicznościach wybuchło powstanie krakowskie	Polskim (1847) – postacie: Edwarda Flottwella, Karola Libelta, Henryka Kamieńskiego Uczeń potrafi: – omawia represje popowstaniowe w zaborze pruskim – charakteryzuje działalność spiskową na ziemiach polskich w latach 30. i 40. XIX w. – przedstawia przyczyny niepowodzenia powstania krakowskiego	– ocenia postawę chłopów galicyjskich wobec szlachty i powstania krakowskiego
--	---	---	---	--	---

6. Wiosna Ludów na ziemiach polskich	Uczeń zna pojęcia: –postacie: Józefa Bema, Adama Mickiewicza Uczeń potrafi: – wyjaśnia przyczyny wybuchu Wiosny Ludów na ziemiach polskich pod zaborami	Uczeń zna: -daty powstania wielkopolskiego (IV–V 1848), uwłaszczenia chłopów w Galicji (1848) – postać Ludwika Mierosławskiego Uczeń potrafi: – opisuje przebieg Wiosny Ludów w Wielkim Księstwie Poznańskim	Uczeń zna: – daty: porozumienia w Jarosławcu (IV 1848), bitwy pod Miłostawiem (IV 1848), – postacie: Franza von Stadiona, Wojciecha Chrzanowskiego, Józefa Wysockiego, Henryka Dembińskiego	Uczeń zna pojęcia: – serwituty – datę powstania Komitetu Narodowego w Poznaniu (III 1848) – postacie: Józefa Lompy, Emanuela Smółki, Gustawa Gizewiusza, Krzysztofa Mrongowiusza	Uczeń zna pojęcia: – wyjaśnia, jakie znaczenie dla polskiego ruchu niepodległościowego w Galicji miał wzrost świadomości narodowościowej wśród Rusinów
--------------------------------------	--	--	--	--	--

	– wskazuje na mapie zabory, w których doszło do wystąpień w 1848 r.	– omawia przebieg Wiosny Ludów w Galicji	– charakteryzuje wkład Polaków w wydarzenia Wiosny Ludów w Europie	– przedstawia działalność polskich społeczników na Warmii, Mazurach i Śląsku	– ocenia skutki Wiosny Ludów na ziemiach polskich – ocenia decyzję władz austriackich o uwłaszczeniu
--	---	--	--	--	---

7. Kultura polska doby romantyzmu	Uczeń zna pojęcia: –romantyzm – postacie: Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Fryderyka Chopina Uczeń potrafi: – wymienia poglądy romantyków	Uczeń zna pojęcia: – racjonalizm – postać Joachima Lelewela Uczeń potrafi: -wyjaśnia, na czym polegał konflikt romantyków z klasykami – przedstawia najwybitniejszych polskich twórców epoki romantyzmu	Uczeń zna pojęcia: –mesjanizm, salon artystyczny Uczeń potrafi: – charakteryzuje warunki, w jakich ukształtował się polski romantyzm – wyjaśnia, czym był polski mesjanizm	Uczeń zna: – postać Andrzeja Towiańskiego, Artura Grottgera Adama Mickiewicza Uczeń potrafi: – przedstawia sytuację kultury polskiej po utracie niepodległości	Uczeń potrafi: – ocenia wpływ romantyzmu na niepodległościowe postawy Polaków
-----------------------------------	---	--	--	--	---

Rozdział III

Europa i świat po Wiośnie Ludów

	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
1. Stany Zjednoczone w XIX wieku	Uczeń zna pojęcia: - wojna secesyjna, Północ, Południe - datę wojny secesyjnej (1861–1865) - postać Abrahama Lincolna Uczeń potrafi: - wymienia przyczyny i skutki wojny secesyjnej	Uczeń zna pojęcia: –secesja, Konfederacja, Unia, wojna totalna – datę wydania dekretu o zniesieniu niewolnictwa (1863) – postaci: Roberta Lee, Ulyssesa Granta Uczeń potrafi: – charakteryzuje sytuację gospodarczą, społeczną i polityczną Północy i Południa – omawia społeczne, polityczne i gospodarcze skutki wojny secesyjnej	Uczeń zna pojęcia: –taktyka spalonej ziemi, abolicjonizm, demokraci, republikanie – daty: wyboru Abrahama Lincolna na prezydenta USA (1860), secesji Karoliny Południowej (1860), powstania Skonfederowanych Stanów Ameryki (1861) Uczeń potrafi: – omawia przyczyny podziału Stanów Zjednoczonych na Północ i Południe – opisuje przebieg wojny secesyjnej – wyjaśnia, jakie konsekwencje dla dalszego przebiegu	Uczeń zna: – daty: wprowadzenia zakazu przywozu niewolników do Stanów Zjednoczonych (1808), bitwy pod Gettysburgiem (VII 1863), kapitulacji wojsk Konfederacji (VI 1865) Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie etapy rozwoju terytorialnego Stanów Zjednoczonych w XIX w. – przedstawia przyczyny i skutki rozwoju terytorialnego Stanów Zjednoczonych w XIX w. – porównuje sytuację gospodarczą, społeczną i polityczną Północy i Południa	Uczeń potrafi: – ocenia znaczenie zniesienia niewolnictwa w Stanach Zjednoczonych – ocenia skutki wojny secesyjnej

			wojny miał dekret o zniesieniu niewolnictwa		
2. Zjednoczenie Włoch i Niemiec	Uczeń zna - daty: powstania Królestwa Włoch (1861), ogłoszenia powstania II Rzeszy Niemieckiej (18 1871) - postacie: Giuseppe Garibaldi, Ottona von Bismarcka Uczeń potrafi: - wymienia etapy jednoczenia Włoch i Niemiec - przedstawia skutki zjednoczenia Włoch i Niemiec dla Europy	Uczeń zna pojęcia: - wyprawa „tysiąca czerwonych koszul”, <i>risorgimento</i> - daty: wojny Prus z Austrią (1866), wojny francusko-pruskiej (1870–1871) - postacie: Camilla Cavoura, Wilhelma I, Napoleona III Uczeń potrafi: - wyjaśnia, jaką rolę w jednoczeniu Włoch odegrał Giuseppe Garibaldi - omawia etapy jednoczenia Niemiec - przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojny francusko-pruskiej - wyjaśnia, jaką rolę w jednoczeniu Niemiec odegrał Otto von Bismarck	Uczeń zna: - daty: bitew pod Magentą i Solferino (1859), wojny Prus i Austrii z Danią (1864), pokoju we Frankfurcie nad Menem (1871), bitwy pod Sadową (1866), powstania Związku Północno-niemieckiego (1867), bitwy pod Sedanem (1870), Komuny Paryskiej (III–V 1871) Uczeń potrafi: - wskazuje na mapie etapy jednoczenia Włoch i Niemiec - omawia koncepcje zjednoczenia Włoch - opisuje przebieg procesu jednoczenia Włoch - wyjaśnia, dlaczego Piemont stał się ośrodkiem jednoczenia Włoch	Uczeń zna: - daty: zawarcia sojuszu Piemontu z Francją (1858), wojny Piemontu z Austrią (1859), wybuchu powstania w Królestwie Obojga Sycylii (1860), objęcia tronu w Prusach przez Wilhelma I (1861), powstania Czerwonego Krzyża (1863), - postacie: Wiktora Emanuela II, Jarosława Dąbrowskiego, Walerego Wróblewskiego Uczeń potrafi: - wskazuje okoliczności powstania Czerwonego Krzyża - wyjaśnia okoliczności powstania Austro–Węgier - przedstawia rolę Polaków w Komunie Paryskiej	Uczeń potrafi: - ocenia rolę Ottona von Bismarcka w procesie jednoczenia Niemiec - ocenia metody stosowane przez Ottona Bismarcka, Camilla Cavoura i Giuseppe Garibaldi w procesie jednoczenia swoich państw - dostrzega najważniejsze podobieństwa i różnice w procesie zjednoczenia Włoch i Niemiec

			– przedstawia koncepcje zjednoczenia Niemiec – omawia skutki wojen Prus z Danią i Austrią dla procesu zjednoczenia Niemiec – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki Komuny Paryskiej		
--	--	--	--	--	--

3. Kolonializm w XIX wieku	Uczeń zna pojęcia: – kolonializm – postać królowej Wiktorii Uczeń potrafi: – wymienia przyczyny i skutki ekspansji kolonialnej	Uczeń zna pojęcia: –faktoria handlowa, Kompania Wschodnioindyjska – datę otwarcia Japonii na świat (1854) - postać Cecila Johna Rhodesa Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie posiadłości kolonialne Wielkiej Brytanii – wymienia państwa, które uczestniczyły w kolonizacji Afryki i Azji – przedstawia skutki ekspansji kolonialnej dla państw europejskich i	Uczeń zna pojęcia: – powstanie sipajów, powstanie Mahdiego, wojny opiumowe, wojny burskie, powstanie bokserów Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie tereny świata, które podlegały kolonizacji pod koniec XIX w. – przedstawia proces kolonizacji Afryki i Azji – wymienia przyczyny konfliktów kolonialnych – wskazuje przykłady konfliktów kolonialnych	Uczeń zna : -daty: wybuchu pierwszej wojny opiumowej (1839), wybuchu powstania Mahdiego (1881) Uczeń potrafi: – porównuje proces kolonizacji Afryki i Azji – przedstawia stosunek państw azjatyckich do ekspansji europejskiej – charakteryzuje kolonialne imperium Wielkiej Brytanii	Uczeń potrafi: – ocenia politykę mocarstw kolonialnych wobec podbitych ludów i państw
----------------------------	---	--	---	---	---

		mieszkańców terenów podbitych			
--	--	----------------------------------	--	--	--

4. Rozwój nowych ruchów politycznych	Uczeń zna pojęcia: – system republikański, partia polityczna, monarchia parlamentarna, demokratyzacja Uczeń potrafi: – wyjaśnia, na czym polegał proces demokratyzacji – wymienia nowe ruchy polityczne w Europie drugiej połowie XIX w.	Uczeń zna pojęcia: – socjaliści, socjaldemokracja, komuniści, chrześcijańska demokracja (chadecja), nacjonalizm, emancypantki, sufrażystki – postacie: Karola Marksa, Leona XIII Uczeń potrafi: – przedstawia założenia programowe socjalistów – charakteryzuje założenia programowe chrześcijańskiej demokracji – wyjaśnia, na czym polegał nowoczesny nacjonalizm – wymienia postulaty emancypantek i sufrażystek	Uczeń zna pojęcia: –: rewolucja proletariacka, społeczeństwo industrialne, Międzynarodówka, anarchizm, terror indywidualny, szowinizm, syjonizm – daty: powstania I Międzynarodówki (1864), ogłoszenia encykliki <i>Rerum novarum</i> (1891) Uczeń potrafi: – przedstawia cele i metody działania anarchistów – omawia różnice między zwolennikami socjaldemokracji a komunistami – wyjaśnia, jakie okoliczności wpłynęły na narodziny ruchu emancypacji kobiet	Uczeń zna pojęcia: –solidaryzm społeczny, reformiści/rewizjoniści –datę ustanowienia 1 maja Świętem Pracy (1889) Uczeń potrafi: – przedstawia wpływ ideologii nacjonalizmu na kształtowanie się różnych postaw wobec narodu i mniejszości narodowych – przedstawia okoliczności kształtowania się syjonizmu i jego założenia	Uczeń potrafi: – porównuje systemy ustrojowe w XIX–wiecznej Europie – ocenia następstwa procesu demokratyzacji życia politycznego – ocenia metody stosowane przez anarchistów – ocenia poglądy emancypantek i sufrażystek oraz metody i skutki ich działalności
---	---	---	--	--	--

5. Postęp techniczny i zmiany cywilizacyjne	Uczeń zna pojęcia: – teoria ewolucji – postacie: Karola Darwina, Marii Skłodowskiej–Curie Uczeń potrafi: – wymienia odkrycia naukowe, które wpłynęły na rozwój nauk przyrodniczych i medycznych – wskazuje wynalazki, które miały wpływ na życie codzienne	Uczeń zna pojęcia: – pasteryzacja – daty: ogłoszenia teorii ewolucji przez Karola Darwina (1859), przyznania Nagród Nobla dla Marii Skłodowskiej–Curie (1903 i 1911), pierwszego lotu samolotem (1903), wynalezienia telefonu (1876) – postacie: Ludwika Pasteura, Orville’a i Wilbura Wright, Thomasa Alwę Edisona, Alexandra Grahama Bella Uczeń potrafi – przedstawia założenia teorii ewolucji – omawia kierunki rozwoju medycyny i higieny – charakteryzuje rozwój komunikacji i transportu	Uczeń zna pojęcia: – promieniotwórczość – daty: odkrycia promieni X (1895), budowy Kanału Sueskiego (1859–1869), budowy Kanału Panamskiego (1904–1914), pierwszego lotu sterowcem (1900), opatentowania fonografu (1878), wynalezienia gramofonu (1887) – postacie: Dmitrija Mendelejewa, Pierre’a Curie, Wilhelma Roentgena, Guglielma Marconiego Uczeń potrafi – wyjaśnia, jakie znaczenie miała budowa wielkich kanałów morskich – wyjaśnia, w jaki sposób wynalazki zmieniły życie codzienne w XIX w.	Uczeń zna – daty wynalezienia szczepionki przeciwko wściekliźnie (1885), odkrycia bakterii gruźlicy i cholery (1903) – postacie: Roberta Kocha, Karla Benza, Johna Dunlopa, Gottlieba Daimlera, Rudolfa Diesela, Ferdynanda Zeppelina, Josepha Swana Uczeń potrafi – wyjaśnia, jakie czynniki miały wpływ na spadek liczby zachorowań i śmiertelności w XIX w.	Uczeń potrafi – ocenia znaczenie rozpowszechnienia nowych środków transportu – ocenia znaczenie budowy Kanału Sueskiego i Kanału Panamskiego dla rozwoju komunikacji
--	--	--	--	---	---

6. Kultura przełomu XIX i XX wieku	Uczeń zna pojęcia: – kultura masowa, pozytywizm, impresjonizm Uczeń potrafi: – przedstawia cechy charakterystyczne kultury masowej	Uczeń zna pojęcia: -realizm, naturalizm, secesja – postacie: Auguste’a Comte’a, Charlesa Dickensa, Juliusza Verne’a, Lwa Tołstoja, Auguste’a Renoira, Auguste’a i Louisa Lumière Uczeń potrafi: – charakteryzuje nowe kierunki w sztuce i architekturze – wyjaśnia, czym charakteryzowało się malarstwo impresjonistów – wymienia idee, które miały rozwijać wśród młodych pokoleń igrzyska olimpijskie	Uczeń zna pojęcia: – historyzm – daty: początków kina (1895), pierwszych nowożytnych igrzysk olimpijskich (1896) – postacie: Émile’a Zoli, Fiodora Dostojewskiego, Josepha Conrada, Edgara Degasa, Pierre’a de Coubertina Uczeń potrafi: – wyjaśnia, jakie cele społeczne przyświecały literaturze i sztuce przełomu wieków – przedstawia okoliczności upowszechnienia sportu w drugiej połowie XIX w.	Uczeń zna: – datę pierwszej wystawy impresjonistów (1874) Uczeń potrafi: – wyjaśnia znaczenie terminu symbolizm, ekspresjonizm, futuryzm – wyjaśnia, w jaki sposób podglądy pozytywistów wpłynęły na literaturę i sztukę przełomu XIX i XX w.	Uczeń potrafi: – ocenia znaczenie kina dla rozwoju kultury masowej – ocenia zjawisko upowszechnienia sportu w drugiej połowie XIX w.
---	---	--	---	--	--

II Półrocze

Rozdział IV

Ziemie polskie po Wiośnie Ludów

	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
1. Ziemie polskie przed powstaniem styczniowym	Uczeń zna pojęcia: – praca organiczna – datę manifestacji patriotycznych w Królestwie Polskim (1861) – postacie: Karola Marcinkowskiego, Hipolita Cegielskiego Uczeń potrafi: – wymienia założenia pracy organicznej – określa przyczyny powstania styczniowego	Uczeń zna pojęcia: - „czerwoni”, „biali”, autonomia, modernizacja – postacie: Dezyderego Chtąpowskiego, Aleksandra II, Jarostawa Dąbrowskiego, Aleksandra Wielopolskiego Uczeń potrafi: – wymienia przykłady realizacji programu pracy organicznej – wyjaśnia, na czym polegała autonomia galicyjska – przedstawia programy polityczne „białych” i „czerwonych”	Uczeń zna pojęcia: – Bazar, odwilż (wiosna) - posewastopolska – datę wprowadzenia stanu wojennego w Królestwie Polskim (1861) – postać Andrzeja Zamoyskiego – przedstawia proces polonizacji urzędów w Galicji Uczeń potrafi: – charakteryzuje odwilż posewastopolską w Królestwie Polskim – wyjaśnia, jaki cel stawiali sobie organizatorzy manifestacji patriotycznych	Uczeń zna pojęcia: - „rewolucja moralna” – daty: powstania Bazaru (1841), założenia Towarzystwa Rolniczego (1858) – postacie: Leopolda Kronenberga, Agenora Gołuchowskiego Uczeń potrafi: – wyjaśnia, jaką rolę pełniły manifestacje patriotyczne w przededniu wybuchu powstania – porównuje programy polityczne „czerwonych” i „białych”	Uczeń potrafi: – ocenia postawy społeczeństwa polskiego wobec polityki zaborców – ocenia politykę Aleksandra Wielopolskiego

			– wskazuje różnicę w stosunku do powstania zbrojnego między „czerwonymi” i „białymi”		
2. Powstanie styczniowe	Uczeń zna pojęcia: –branka, wojna partyzancka – postać Romualda Traugutta Uczeń potrafi: – wymienia przyczyny i okoliczności wybuchu powstania styczniowego – omawia rolę Romualda Traugutta w powstaniu styczniowym – wskazuje przyczyny upadku powstania styczniowego	Uczeń zna pojęcia: –kosynierzy, Tymczasowy Rząd Narodowy –daty: ogłoszenia manifestu Tymczasowego Rządu Narodowego (22 I 1863), stracenia Romualda Traugutta (VIII 1864) Uczeń potrafi: – przedstawia reformy Aleksandra Wielopolskiego – charakteryzuje przebieg walk powstańczych – omawia okoliczności i skutki wprowadzenia dekretu o uwłaszczeniu w Królestwie Polskim	Uczeń zna pojęcia: –Komitet Centralny Narodowy – postaci: Ludwika Mierostawskiego, Mariana Langiewicza Teodora Berga Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie zasięg działań powstańczych, tereny objęte działaniami dużych grup powstańczych – omawia cele programowe Tymczasowego Rządu Narodowego – charakteryzuje politykę władz powstańczych – wyjaśnia, jaką rolę w upadku powstania odegrała kwestia chłopska	Uczeń zna pojęcia: – państwo podziemne –daty: objęcia dyktatury przez Mariana Langiewicza (III 1863) – postaci Zygmunta Sierakowskiego, Stanisława Brzóska Uczeń potrafi: – przedstawia sposób organizacji konspiracyjnego państwa polskiego w czasie powstania styczniowego	Uczeń potrafi: – ocenia stosunek Aleksandra Wielopolskiego do konspiracji niepodległościowej – ocenia postawy dyktatorów powstania styczniowego

3. Represje po powstaniu styczniowym	Uczeń zna pojęcia: – rusyfikacja, pozytywiści Uczeń rozumie: – wymienia bezpośrednie represje wobec uczestników powstania styczniowego – przedstawia postawy Polaków w Królestwie Polskim wobec rusyfikacji	Uczeń zna pojęcia: – lojalizm, Kraj Przywiślański, „noc apuchtinowska” – postać Aleksandra Apuchtina Uczeń rozumie – przedstawia politykę władz carskich wobec Królestwa Polskiego – charakteryzuje proces rusyfikacji w Królestwie Polskim	Uczeń zna pojęcia: – kibitka, tajne komplety, trójlojalizm – datę powstania Szkoły Głównej Warszawskiej (1862) – postać Michaiła Murawjowa Uczeń rozumie – omawia walkę władz carskich z polskim Kościołem – charakteryzuje proces rusyfikacji na ziemiach zabranych	Uczeń zna pojęcia: – Uniwersytet Latający, Towarzystwo Oświaty Narodowej, generał-gubernator Uczeń rozumie – omawia rolę i postawy Polaków na zesłaniu	Uczeń rozumie – ocenia politykę caratu wobec ludności polskiej na ziemiach zabranych – ocenia postawy Polaków w Królestwie Polskim wobec rusyfikacji
4. W zaborze pruskim i austriackim	Uczeń zna pojęcia: – germanizacja – datę protestu dzieci we Wrześni (1901) – postacie: Ottona von Bismarcka, Michała Drzymały Uczeń potrafi: – charakteryzuje politykę germanizacji – przedstawia postawy Polaków wobec germanizacji	Uczeń zna pojęcia: – autonomia kulturkampf, strajk szkolny, rugi pruskie, – daty: rozpoczęcia rugów pruskich (1885), strajku szkolnego w Wielkopolsce (1906) Uczeń potrafi: – postać Marii Konopnickiej – wyjaśnia, na czym polegała polityka kulturkampfu – opisuje przejawy polityki germanizacyjnej	Uczeń zna pojęcia: – Komisja Kolonizacyjna, Hakata – postacie: Mieczysława Ledóchowskiego, Józefa Szujskiego Uczeń potrafi: – przedstawia postawę polskiego Kościoła wobec kulturkampfu – omawia działalność instytucji prowadzących politykę germanizacji	Uczeń zna pojęcia: – stańcy – daty: ogłoszenia tzw. noweli osadniczej (1904), wprowadzenia tzw. ustawy kagańcowej (1908) – postacie: Agenora Gołuchowskiego, Kazimierza Badeniego, Piotra Wawrzyniaka Uczeń potrafi – przedstawia okoliczności nadania Galicji autonomii przez władze austriackie	Uczeń potrafi – ocenia postawy Polaków wobec polityki germanizacyjnej władz pruskich – ocenia znaczenie autonomii galicyjskiej dla rozwoju polskiego życia narodowego – ocenia poglądy stańczyków na problem polskich powstań narodowych

		w gospodarce i oświacie – wymienia instytucje autonomiczne w Galicji		– wyjaśnia, jaką rolę w życiu Galicji odgrywali stańczycy	
5. Rozwój gospodarczy ziem polskich	Uczeń zna pojęcia: – emigracja zarobkowa – postać Hipolita Cegielskiego Uczeń potrafi – wyjaśnia przyczyny i wskazuje kierunki emigracji zarobkowej Polaków pod koniec XIX w. – wskazuje na mapie okręgi przemysłowe w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych	Uczeń zna pojęcia: – burżuazja, inteligencja, ziemiaństwo – postać Ignacego Łukasiewicza Uczeń potrafi – wymienia grupy społeczne, które wykształciły się w społeczeństwie polskim w XIX w. – opisuje okręgi przemysłowe w Królestwie Polskim i na ziemiach zabranych – omawia rozwój przedsiębiorczości Polaków w zaborze pruskim i wymienia jej przykłady – charakteryzuje rozwój gospodarczy Galicji – omawia przykłady przemian cywilizacyjnych na ziemiach polskich w XIX w.	Uczeń zna pojęcia: – asymilacja, spółdzielnie oszczędnościowo– pożyczkowe – postać Franciszka Stefczyka Uczeń potrafi – przedstawia uwarunkowania rozwoju przemysłu w Królestwie Polskim – przedstawia rozwój przemysłu i rolnictwa w zaborze pruskim – omawia rozwój Łodzi jako miasta przemysłowego – omawia rozwój spółdzielczości w Galicji – charakteryzuje przemiany społeczne na ziemiach polskich – wyjaśnia, na czym polegał proces	Uczeń potrafi – porównuje rozwój gospodarczy ziem polskich trzech zaborów	Uczeń potrafi – ocenia postawy Polaków wobec różnych problemów związanych z rozwojem gospodarczym ziem polskich pod zaborami

			asymilacji Żydów i jakie były jego skutki		
6. Nowe ruchy polityczne na ziemiach polskich	Uczeń zna: – postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Wincentego Witosa Uczeń potrafi: – wskazuje partie należące do ruchu socjalistycznego, narodowego i ludowego – wymienia założenia programowe Polskiej Partii Socjalistycznej, Stronnictwa Narodowo–Demokratycznego, Polskiego Stronnictwa Ludowego	Uczeń zna pojęcia: –solidaryzm narodowy – daty: powstania Wielkiego Proletariatu (1882), Polskiej Partii Socjaldemokratycznej Galicji i Śląska (1897) – postacie: Ludwika Waryńskiego, Stanisława Wojciechowskiego, Ignacego Daszyńskiego Uczeń potrafi: – przedstawia cele ruchu robotniczego – charakteryzuje program nurtu niepodległościowego w polskim ruchu socjalistycznym – omawia założenia programowe ruchu narodowego – charakteryzuje program ruchu ludowego	Uczeń zna pojęcia: – endencja, internacjonalizm – postacie: Bolesława Limanowskiego, Róży Luksemburg, Juliana Marchlewskiego, Franciszka Stefczyka Uczeń potrafi: – omawia okoliczności narodzin ruchu robotniczego na ziemiach polskich – charakteryzuje program nurtu rewolucyjnego w polskim ruchu socjalistycznym – wyjaśnia, dlaczego polski ruch ludowy powstał i rozwinął się w Galicji	Uczeń zna pojęcia: – program brukselski, program paryski - postacie Stanisława Stojątowskiego, Marii i Bolesława Wysłouchów Uczeń potrafi: – porównuje założenia programowe PPS i SDKPiL	Uczeń potrafi: – wyjaśnia, jaki wpływ miała działalność partii politycznych na postawy Polaków pod zaborami.
7. Organizacje niepodległo-	Uczeń zna pojęcia: – orientacja prorosyjska, orientacja proaustriacka, krwawa niedziela	Uczeń zna pojęcia: –strajk powszechny, Organizacja Bojowa PPS, organizacja paramilitarna	Uczeń zna pojęcie – Duma Państwowa, Macierz Szkolna, strajk szkolny	Uczeń daty: -podziału na PPS–Frację Rewolucyjną i PPS– –Lewicę (1906),	Uczeń potrafi: – ocenia stosunek polskich partii politycznych do rewolucji 1905–1907

ściowe na początku XX wieku	– datę rewolucji 1905–1907 – postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego Uczeń potrafi: – omawia skutki rewolucji 1905–1907 na ziemiach polskich – charakteryzuje orientację proaustriacką i prorosyjską	– daty krwawej niedzieli (22 I 1905), powstania Związku Walki Czynnej (1908) - postacie: Kazimierza Sosnkowskiego, Władysława Sikorskiego Uczeń potrafi: – wymienia przyczyny rewolucji 1905–1907 w Rosji i Królestwie Polskim – przedstawia przebieg rewolucji 1905–1907 w Królestwie Polskim – przedstawia działania Organizacji Bojowej PPS – wymienia polskie organizacje niepodległościowe działające pod zaborami	Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie ośrodki wystąpień robotniczych w czasie rewolucji 1905–1907 – opisuje działalność polskich partii politycznych w czasie rewolucji 1905–1907 – przedstawia okoliczności ukształtowania się orientacji politycznych Polaków na początku XX w.	utworzenia Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” (1867) - postać Józefa Mireckiego Uczeń potrafi: – porównuje założenia programowe orientacji niepodległościowych do 1914 r.	– ocenia postawy Polaków w przededniu nadciągającego konfliktu międzynarodowego
-----------------------------------	---	---	--	--	---

8. Kultura polska na przełomie XIX i XX wieku	Uczeń zna pojęcia: – pozytywizm, praca organiczna, praca u podstaw, Młoda Polska – postacie: Henryka Sienkiewicza, Elizy Orzeszkowej, Bolesława Prusa, Władysława Reymonta, Marię	Uczeń zna pojęcia: – modernizm, pozytywizm warszawski – postacie: Juliusza i Wojciecha Kossaków, Artura Grottgera, Józefa Ignacego Kraszewskiego, Stanisława	Uczeń zna pojęcia: – literatura postyczniowa, skauting – daty: otwarcia Polskiej Akademii Umiejętności (1873), powołania Towarzystwa Oświaty Ludowej (1872), utworzenia Polskiej	Uczeń zna pojęcia: – cyganeria, ogródki jordanowskie, neoromantyzm – postacie: Kazimierza Prószyńskiego, Henryka Jordana, Andrzeja Małkowskiego	Uczeń potrafi: – charakteryzuje sztukę polską przełomu XIX i XX w. – ocenia skuteczność tworzenia literatury i malarstwa ku pokrzepieniu serc
---	--	---	---	--	--

	Konopnicką, Jana Matejkę Uczeń potrafi: – wyjaśnia, na czym polegała literatura i malarstwo tworzone ku pocieszeniu serc – podaje przykłady literatury i malarstwa tworzonego ku pocieszeniu serc	Wyspiańskiego, Stefana Żeromskiego Uczeń potrafi: – wyjaśnia, dlaczego Galicja stała się centrum polskiej nauki i kultury – przedstawia hasła pozytywistów warszawskich – omawia realizację hasła pracy u podstaw – charakteryzuje kulturę Młodej Polski – wymienia cechy kultury masowej na ziemiach polskich - przełomu XIX i XX w.	Macierzy Szkolnej (1906) – postacie: Aleksandra Świętochowskiego, Stanisława Przybyszewskiego, Jana Kasprówicza Uczeń potrafi: – wyjaśnia wpływ poglądów pozytywistycznych na rozwój literatury – wyjaśnia, jaką rolę miało popularyzowanie historii wśród Polaków pod zaborami	Uczeń potrafi: – wyjaśnia, jaki wpływ na przemiany światopoglądowe miała klęska powstania styczniowego	
--	---	---	---	--	--

Rozdział V

I wojna światowa

1. Świat na drodze ku wojnie światowej	Uczeń zna pojęcia: – trójprzymierze / państwa centralne, - trójporozumienie / ententa, aneksja	Uczeń zna pojęcia: – pacyfizm, kocioł bałkański – zna daty: wojny rosyjsko-japońskiej (1904–1905), I wojny	Uczeń potrafi: – wyjaśnia, jaki wpływ na świat miało powstanie nowych mocarstw w drugiej połowie XIX i na początku XX w.	Uczeń potrafi: – przedstawia wpływ konfliktów kolonialnych na sytuację w Europie	Uczeń potrafi: – ocenia wpływ konfliktów kolonialnych na sytuację w Europie
--	---	---	--	--	---

	-daty: zawarcia trójprzymierza (1882), powstania trójporozumienia (1907) Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie państwa należące do trójprzymierza i trójporozumienia, – wskazuje cele trójprzymierza i trójporozumienia – wyjaśnia, na czym polegał wyścig zbrojeń	bałkańskiej (1912), II wojny bałkańskiej (1913) Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie państwa, które w wyniku wojen bałkańskich zdobyły największe tereny – omawia przyczyny narastania konfliktów między europejskimi mocarstwami – przedstawia przejawy rywalizacji mocarstw na morzach i oceanach – wyjaśnia, jak doszło do wybuchu wojny rosyjsko–japońskiej	– opisuje okoliczności powstania trójprzymierza i trójporozumienia – omawia przebieg wojny rosyjsko–japońskiej i jej skutki – przedstawia przyczyny i skutki wojen bałkańskich	– opisuje sytuację na Bałkanach w drugiej połowie XIX w.	– ocenia wpływ konfliktów bałkańskich na zaostrezenie sytuacji międzynarodowej w Europie
2. Na frontach I wojny światowej	Uczeń zna pojęcia: – Wielka Wojna, front – daty: I wojny światowej (1914–1918), podpisania kapitulacji przez Niemcy w Compiègne (11 XI 1918) Uczeń potrafi: – wymienia cechy charakterystyczne prowadzenia i przebiegu działań	Uczeń zna pojęcia: – ultimatum, wojna błyskawiczna, wojna pozycyjna, nieograniczona wojna podwodna, – daty: zamachu w Sarajewie (28 VI 1914), przyłączenia się Włoch do ententy (1915), podpisania traktatu brzeskiego (3 III 1918)	Uczeń zna pojęcia: – U-Boot – daty: wypowiedzenia wojny Serbii przez Austro-Węgry (28 VII 1914), bitwy nad Marną (IX 1914), bitwy pod Verdun (1916), bitwy pod Ypres (1915), ataku Niemiec na Belgię i Francję (VIII 1914), wypowiedzenia wojny	Uczeń zna: -daty: przyłączenia się Japonii do ententy (1914), przyłączenia się Turcji do państw centralnych (1914), przyłączenia się Bułgarii do państw centralnych (1915), bitwy nad Sommą (1916), bitwy jutlandzkiej (1916),	Uczeń potrafi – ocenia skutki ogłoszenia przez Niemcy nieograniczonej wojny podwodnej – omawia przebieg wojny na morzach i oceanach – ocenia skutki zastosowania przez

	wojennych w czasie I wojny światowej	Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie państwa europejskie walczące w Wielkiej Wojnie po stronie ententy i państw centralnych – przedstawia okoliczności wybuchu Wielkiej Wojny – wyjaśnia, jaki wpływ na przebieg wojny miało wprowadzenie nowych rodzajów broni – wskazuje przyczyny klęski państw centralnych	Niemcom przez Stany Zjednoczone (IV 1917), kapitulacji Austro–Węgier (XI 1918) – postacie: Franciszka Ferdynanda Habsburga, Karola I Habsburga, Wilhelma II, Paula von Hindenburga Uczeń potrafi: – przedstawia proces kształtowania się bloku państw centralnych i państw ententy – przedstawia okoliczności kapitulacji państw centralnych	przyłączenia się Grecji do ententy (1917) Uczeń potrafi – wyjaśnia, jaki wpływ na losy wojny miała sytuacja wewnętrzna w Niemczech i Austro–Węgrzech – opisuje przebieg walk na froncie zachodnim – przedstawia przebieg walk na Bałkanach i we Włoszech	Niemcy gazów bojowych
--	--------------------------------------	--	---	--	-----------------------

3. I wojna światowa na ziemiach polskich	Uczeń zna pojęcia: – Legiony Polskie - datę sformowania Legionów Polskich (1914) – postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Jana Paderewskiego Uczeń potrafi: – przedstawia okoliczności, w jakich powstały Legiony	Uczeń zna pojęcia: – kryzys przysięgowy, Polska Organizacja Wojskowa – daty: powstania Kompanii Kadrowej (1914), bitwy pod Gorlicami (1915), kryzysu przysięgowego (VII 1917), powstania Polskiej Organizacji Wojskowej (1914)	Uczeń zna pojęcia: – Legion Puławski, Błękitna Armia – daty: bitwy pod Tannenbergiem (VIII 1914), bitwy pod Kostiuchnówką (1916), bitwy pod Rokitną (1915), bitwy pod Kaniowem (1918) – postać Józefa Hallera	Uczeń zna pojęcia: – wojna manewrowa – daty: powstania Komitetu Narodowego Polskiego w Warszawie (1914), powstania Naczelnego Komitetu Narodowego (1914), powstania Legionu Puławskiego (1914)	Uczeń potrafi – porównuje taktykę prowadzenia działań na froncie wschodnim i zachodnim – ocenia sposób traktowania ziem polskich przez zaborców w czasie I wojny światowej
--	---	--	--	--	--

	Polskie i wskazuje cele ich działalności	Uczeń potrafi – wskazuje na mapie rejony walk Legionów Polskich – omawia udział polskich formacji zbrojnych u boku państw centralnych i u boku ententy – wyjaśnia, jak zaborcy w czasie I wojny światowej traktowali ziemie Królestwa Polskiego	Uczeń potrafi – wskazuje na mapie podział ziem polskich w 1915 r. – przedstawia genezę i organizację Legionów Polskich – wyjaśnia, jakie znaczenie dla sprawy niepodległości Polski miała działalność Polskiej Organizacji Wojskowej	Uczeń potrafi – opisuje przebieg działań wojennych na froncie wschodnim – przedstawia okoliczności utworzenia wojska polskiego we Francji	– ocenia wkład Legionów Polskich w odzyskanie niepodległości przez Polaków
--	--	--	---	---	--

4. Rewolucje w Rosji	Uczeń zna pojęcia: – rewolucja lutowa, rewolucja październikowa – daty: wybuchu rewolucji lutowej (III 1917), wybuchu rewolucji październikowej (XI 1917) – postać Włodzimierza Lenina Uczeń potrafi: – wymienia przyczyny i	Uczeń zna pojęcia: – bolszewicy, Rada Komisarzy Ludowych, Armia Czerwona, łagry – daty: wojny domowej w Rosji (1919–1922), powstania ZSRS (XII 1922) – postać Mikołaja II Uczeń potrafi – wskazuje na mapie miejsce wybuchu rewolucji lutowej oraz ośrodki, które zapoczątkowały	Uczeń zna pojęcia: – dwuwładza, Rząd Tymczasowy, biała gwardia, Czecha, dyktatura proletariatu, tezy kwietniowe – daty obalenia caratu przez Rząd Tymczasowy (15 III 1917), ogłoszenia tez kwietniowych przez Lenina (IV 1917) zamordowania rodziny carskiej (VII 1918) – postacie: Feliksa Dzierżyńskiego, Lwa Trockiego	Uczeń zna pojęcia: – eserowcy, mienszewicy, kadeci – daty: ogłoszenia konstytucji (VII 1918) – postacie: Aleksandra Kiereńskiego, Grigorija Rasputina Uczeń potrafi: – wymienia rosyjskie stronnictwa polityczne i przedstawia ich założenia programowe – omawia przebieg rewolucji lutowej	Uczeń potrafi: – – charakteryzuje okres dwuwładzy w Rosji – ocenia skutki przewrotu bolszewickiego dla Rosji i Europy
----------------------	---	--	--	---	---

	skutki rewolucji lutowej i październikowej	rewolucje październikową – przedstawia okoliczności wybuchu rewolucji październikowej i omawia jej przebieg – charakteryzuje sytuację w Rosji po rewolucji październikowej	Uczeń potrafi: – omawia sytuację wewnętrzną w Rosji w czasie I wojny światowej – określa przyczyny, omawia przebieg i skutki wojny domowej w Rosji	– omawia losy rodziny carskiej	
--	--	--	---	--------------------------------	--

5. Sprawa polska w czasie I wojny światowej	Uczeń zna pojęcia: – Akt 5 listopada (manifest dwóch cesarzy) – daty: wydania manifestu dwóch cesarzy (5 XI 1916), podpisania traktatu wersalskiego (28 VI 1919) – postacie: Ignacego Jana Paderewskiego, Romana Dmowskiego Uczeń potrafi: – wymienia postanowienia Aktu 5 listopada	Uczeń zna pojęcia: – Rada Regencyjna – datę programu pokojowego prezydenta Wilsona (8 I 1918) – postacie: Thomasa Woodrowa Wilsona, Władysława Grabskiego Uczeń potrafi: – przedstawia stosunek państw centralnych do sprawy polskiej – omawia sprawę polską w polityce państw ententy	Uczeń zna pojęcia: – daty: ogłoszenia odezwy cara Mikołaja II (1916), powstania Rady Regencyjnej (1917), odezwy Rządu Tymczasowego i bolszewików (1917) – postacie: Aleksandra Kakowskiego, Zdzisława Lubomirskiego, Józefa Ostrowskiego, Georges’a Clemenceau, Davida Lloyd George’a Uczeń potrafi: – omawia udział delegacji polskiej na konferencji wersalskiej	Uczeń zna pojęcia: – datę ogłoszenia odezwy Mikołaja Romanowa do Polaków (VIII 1914) – postacie Mikołaja Mikołajewicza, Karla Kuka, Hansa von Beselera Uczeń potrafi: – przedstawia zależności między sytuacją militarną państw centralnych i ententy podczas I wojny światowej a ich stosunkiem do sprawy polskiej	Uczeń potrafi: – ocenia, jakie znaczenie dla Polaków miał Akt 5 listopada i program pokojowy prezydenta Wilsona
--	---	--	--	---	---

	– wymienia postanowienia konferencji wersalskiej w sprawie polskiej				
--	---	--	--	--	--

Rozdział VI

Świat w okresie międzywojennym

1. Świat po I wojnie światowej	Uczeń zna pojęcia: – Wielka Czwórka, Liga Narodów, wielki kryzys gospodarczy – daty: podpisania traktatu wersalskiego (28 VI 1919), powstania Ligi Narodów (1920) Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie państwa europejskie decydujące o ładzie wersalskim – wymienia postanowienia traktatu wersalskiego	Uczeń zna pojęcia: – demilitaryzacja, ład wersalski, czarny czwartek, New Deal – daty: obrad konferencji paryskiej (XI 1918–VI 1919), układu w Locarno (1925), czarnego czwartku (24 X 1929), wprowadzenia New Deal (1933) – postać Franklina Delano Roosevelta Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie państwa powstałe w wyniku rozpadu Austro–Węgier, państwa bałtyckie	Uczeń zna pojęcia: – plebiscyt, europeizacja, wolne miasto, mały traktat wersalski – postać Kemala Mustafy Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie zmiany terytorialne wynikające z traktatu wersalskiego – charakteryzuje układ sił w powojennej Europie – przedstawia zasady, na jakich opierał się ład wersalski – charakteryzuje działalność Ligi Narodów – wskazuje przyczyny wielkiego kryzysu gospodarczego – omawia skutki wielkiego kryzysu gospodarczego	Uczeń potrafi: – omawia postanowienia pokojów podpisanych z dawnymi sojusznikami Niemiec – wyjaśnia, jaką rolę w podważeniu ładu wersalskiego odegrał układ w Locarno	Uczeń potrafi: – ocenia skuteczność funkcjonowania ładu wersalskiego – ocenia wpływ wielkiego kryzysu gospodarczego na sytuację polityczną w Europie
--------------------------------	--	---	---	--	---

		– przedstawia zniszczenia i straty po I wojnie światowej – wyjaśnia cel powstania Ligi Narodów – charakteryzuje przejawy wielkiego kryzysu gospodarczego i sposoby radzenia sobie z nim			
--	--	---	--	--	--

2. Narodziny faszyzmu	Uczeń zna pojęcia: –fasyzm, marsz na Rzym, narodowy socjalizm (nazizm), antysemityzm, obóz koncentracyjny, führer – daty: marszu na Rzym (1922), przejęcia przez Adolfa Hitlera funkcji kanclerza (I 1933) – postacie: Benito Mussoliniego, Adolfa Hitlera Uczeń potrafi: – charakteryzuje ideologię faszystowską – charakteryzuje ideologię nazistowską	Uczeń zna pojęcia: – „czarne koszule”, ustawy norymberskie, autorytaryzm, totalitaryzm – datę przyjęcia ustaw norymberskich (1935) – postać Josefa Goebbelsa Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie Europy państwa demokratyczne, totalitarne i autorytarne – opisuje okoliczności przejęcia władzy przez Benito Mussoliniego i Adolfa Hitlera	Uczeń zna pojęcia: –pakty laterańskie, noc długich noży, noc kryształowa – daty: przejęcia przez Benito Mussoliniego funkcji premiera ,przejęcia pełnej władzy w Niemczech przez Adolfa Hitlera (VIII 1934), nocy kryształowej (1938) Uczeń potrafi: – przedstawia sytuację Niemiec po zakończeniu I wojny światowej – wyjaśnia, w jaki sposób naziści kontrolowali życie obywateli	Uczeń zna pojęcia: –korporacja, system monopartyjny, pucz, indoktrynacja – daty: puczu monachijskiego (1923), powstania Narodowej Partii Faszystowskiej (1921), podpalenia Reichstagu (II 1933) – postacie: Piusa XI, Alfreda Rosenberga Uczeń potrafi: – przedstawia sytuację Włoch po zakończeniu I wojny światowej – omawia przyczyny popularności faszystów	Uczeń potrafi: – wyjaśnia, dlaczego w Europie zyskały popularność rządy autorytarne – ocenia zbrodniczą politykę nazistów do 1939 r. – ocenia wpływ polityki prowadzonej przez Benito Mussoliniego i Adolfa Hitlera na życie obywateli
-----------------------	--	--	--	---	--

		– charakteryzuje politykę nazistów wobec Żydów		we Włoszech i nazistów w Niemczech	
--	--	--	--	------------------------------------	--

3. ZSRS – imperium komunistyczne	Uczeń zna pojęcia: – stalinizm, kult jednostki – daty: utworzenia ZSRS (30 XII 1922), paktu Ribbentrop–Mołotow (23 VIII 1939) – postać Józefa Stalina Uczeń potrafi: – wyjaśnia, w jaki sposób w ZSRS realizowano kult jednostki – wymienia cechy charakterystyczne państwa stalinowskiego	Uczeń zna pojęci: - Nowa Ekonomiczna Polityka, wielka czystka, NKWD, łagier – daty: ogłoszenia NEP (1921), układu w Rapallo (1922) – postaci: Lwa Trockiego, Władysława Mołotowa, Joachima Ribbentropa Uczeń potrafi: – opisuje metody stosowane przez Józefa Stalina w celu umocnienia swoich wpływów – wymienia zbrodnie komunistyczne do 1939 r. – omawia relacje między ZSRS a Niemcami do 1939 r.	Uczeń zna pojęcia: – kołchoz, Gułag, kolektywizacja rolnictwa, gospodarka planowa Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie obszar głodu w latach 1932–1933 – omawia reformy gospodarcze Józefa Stalina – omawia okoliczności przejęcia władzy przez Józefa Stalina	Uczeń potrafi: – wyjaśnia znaczenie terminów: komunizm wojenny, sowchoz – wskazuje na mapie największe skupiska łagrów – wyjaśnia, dlaczego system komunistyczny w ZSRS jest oceniany jako zbrodniczy – charakteryzuje politykę gospodarczą w Rosji Sowieckiej po zakończeniu I wojny światowej	Uczeń potrafi: – ocenia politykę Stalina wobec przeciwników – ocenia skutki reform gospodarczych wprowadzonych w ZSRS przez Stalina – ocenia zbrodniczą politykę komunistów do 1939 r.
----------------------------------	---	--	--	--	--

4. Kultura i zmiany społeczne w okresie międzywojennym	Uczeń zna pojęcia: – mass media, propaganda Uczeń potrafi – przedstawia społeczne skutki I wojny światowej	Uczeń zna pojęcia: – indoktrynacja – datę przyznania prawa wyborczego kobietom w Polsce (1918) Uczeń potrafi – przedstawia rozwój środków komunikacji w okresie międzywojennym – wyjaśnia, dlaczego sztuka filmowa cieszyła się coraz większą popularnością – wymienia nowe nurty w architekturze i sztuce	Uczeń zna pojęcia: – modernizm, funkcjonalizm Uczeń potrafi – wyjaśnia, jakie cele przyświecały nowym trendom w architekturze i sztuce – charakteryzuje zmiany społeczne w dwudziestoleciu międzywojennym	Uczeń zna pojęcia: – dadaizm, surrealizm, futurizm – datę pierwszego wręczenia Oscarów (1929) Uczeń potrafi – wyjaśnia i ocenia wpływ mass mediów na społeczeństwo w dwudziestoleciu międzywojennym	Uczeń potrafi – ocenia wpływ mass mediów na rozwój propagandy w państwach totalitarnych – ocenia zmiany, jakie zaszły w społeczeństwie po zakończeniu I wojny światowej
---	--	--	---	---	---

5. Świat na drodze ku II wojnie światowej	Uczeń zna pojęcia: – aneksja, <i>Anschluss</i>, oś Berlin–Rzym–Tokio (państwa osi) – daty: <i>Anschlussu</i> Austrii (III 1938), aneksji Czech i Moraw przez III Rzeszę (III 1939) – postacie: Benito Mussoliniego, Adolfa Hitlera	Uczeń zna pojęcia: – <i>appeasement</i>, remilitaryzacja – daty: wojny domowej w Hiszpanii (1936–1939), ataku Japonii na Chiny (1937), konferencji w Monachium (29–30 IX 1938), zajęcia Zaolzia przez Polskę (X 1938),	Uczeń zna pojęcia: – państwo marionetkowe – postać Neville’a Chamberlaina Uczeń potrafi: – przedstawia proces militaryzacji Niemiec – wymienia strony walczące ze sobą w hiszpańskiej wojnie domowej	Uczeń zna: – postacie: Édouarda Daladiera, Józefa Tiso Uczeń potrafi: – wyjaśnia wpływ polityki <i>appeasementu</i> na politykę zagraniczną Niemiec – charakteryzuje włoską ekspansję terytorialną do 1939 r.	Uczeń potrafi: – ocenia postawę polityków państw zachodnich na konferencji w Monachium – ocenia skutki polityki <i>appeasementu</i> dla Europy
--	--	--	--	---	--

	Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie państwa europejskie, które padły ofiarą agresji Niemiec i Włoch – wymienia cele, jakie przyświecały państwom totalitarnym w polityce zagranicznej	Uczeń potrafi: – identyfikuje postać Francisco Franco – przedstawia przyczyny i skutki wojny domowej w Hiszpanii – przedstawia przyczyny <i>Anschlusu</i> Austrii – wymienia postanowienia konferencji w Monachium – charakteryzuje kolejne etapy podboju Europy przez Adolfa Hitlera do sierpnia 1939 r.	– omawia okoliczności zwołania konferencji monachijskiej – przedstawia skutki decyzji podjętych na konferencji monachijskiej	– wyjaśnia przyczyny i skutki ekspansji Japonii na Dalekim Wschodzie	
--	---	---	---	--	--

Rozdział VII

Polska w okresie międzywojennym

1. Odrodzenie Rzeczypospolitej	Uczeń pojęcia: – daty: przekazania władzy wojskowej Józefowi Piłsudskiemu przez Radę Regencyjną (11 XI 1918) – postacie: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego	Uczeń zna pojęcia: – Tymczasowy Naczelnik Państwa – datę: powołania rządu Jędrzeja Moraczewskiego (18 XI 1918) – postacie: Ignacego Daszyńskiego, Jędrzeja	Uczeń zna pojęcia: – unifikacja – daty: powstania Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej (7 XI 1918), powstania Naczelnej Rady Ludowej (14 XI 1918),	Uczeń potrafi: – przedstawia założenia programowe pierwszych ośrodków władzy	Uczeń potrafi: – ocenia polityczne starania Polaków w przededniu odzyskania niepodległości – ocenia rolę, jaką odegrał Józef Piłsudski
--------------------------------------	--	--	---	--	---

	Uczeń potrafi: – wymienia pierwsze ośrodki władzy na ziemiach polskich – omawia okoliczności przejęcia władzy przez Józefa Piłsudskiego	Moraczewskiego, Ignacego Jana Paderewskiego Uczeń potrafi – określa zasięg wpływów pierwszych ośrodków władzy – opisuje działania pierwszych rządów polskich po odzyskaniu niepodległości – omawia dążenia władz polskich do uzyskania przez Polskę uznania międzynarodowego	Uczeń potrafi – przedstawia sytuację międzynarodową jesienią 1918 r. – wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja międzynarodowa, która zaistniała pod koniec 1918 r., wpłynęła na odzyskanie niepodległości przez Polskę		w momencie odzyskania niepodległości
2. Walka o granicę wschodnią	Uczeń zna pojęcia: – „cud nad Wisłą” -daty: Bitwy Warszawskiej (15 VIII 1920), pokoju w Rydze (18 III 1921) Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie granicę wschodnią ustaloną w pokoju ryskim – przedstawia postawy Polaków wobec zagrożenia	Uczeń zna pojęcia: – koncepcja inkorporacyjna, koncepcja federacyjna, Rada Obrony Państwa „bunt” Żeligowskiego – zna daty: „buntu” Żeligowskiego (9 X 1920) – postacie: Romana Dmowskiego, Józefa Piłsudskiego, Lucjana Żeligowskiego,	Uczeń zna pojęcia: – linia Curzona –postacie: Symona Petlury, Tadeusza Rozwadowskiego, Władysława Sikorskiego, Siemiona Budionnego Uczeń potrafi: – porównuje koncepcję inkorporacyjną i federacyjną	Uczeń zna : – postacie: Feliksa Dzierżyńskiego, Juliana Marchlewskiego Uczeń potrafi: – przedstawia przyczyny i przebieg konfliktu polsko-ukraińskiego pod koniec 1918 i 1 1919 r. – omawia okoliczności podjęcia przez wojska polskie wyprawy kijowskiej i jej skutki	Uczeń potrafi: – ocenia postawę Polaków wobec ekspansji ukraińskiej w Galicji Wschodniej – ocenia postanowienia pokoju ryskiego

	niepodległości ze strony bolszewików – wymienia postanowienia pokoju ryskiego	Wincentego Witosa, Michaiła Tuchaczewskiego Uczeń potrafi: – omawia koncepcje polskiej granicy wschodniej .– omawia przebieg Bitwy Warszawskiej i jej skutki – przedstawia, w jaki sposób Polska przyłączyła ziemię wileńską			
3. Kształtowanie się granicy zachodniej i południowej	Uczeń zna pojęcia: – plebiscyt -datę wybuchu powstania wielkopolskiego (27 XII 1918) Uczeń potrafi: – wskazuje na mapie obszar Wolnego Miasta Gdańska, obszary plebiscytowe –wymienia wydarzenia, które miały wpływ na kształt zachodniej granicy państwa polskiego	Uczeń zna: – zna daty: plebiscytu na Warmii, Mazurach i Powiślu (11 VII 1920), plebiscytu na Górnym Śląsku (20 III 1921), trzeciego powstania śląskiego (V–VII 1921) – postacie: Ignacego Jana Paderewskiego, Wojciecha Korfańtego Uczeń potrafi: – omawia okoliczności plebiscytów Warmii, Mazurach i Powiślu oraz na Górnym Śląsku	Uczeń zna: – daty pierwszego powstania śląskiego (VIII 1919), zaślubin Polski z morzem (10 II 1920), podziału Śląska Cieszyńskiego (VII 1920), drugiego powstania śląskiego (VIII 1920) – postacie: Józefa Hallera Uczeń potrafi: – przedstawia okoliczności zaślubin Polski z morzem	Uczeń potrafi: – opisuje konflikt polsko-czechosłowacki i jego skutki – przedstawia proces kształtowania się zachodniej i północnej granicy państwa polskiego	Uczeń potrafi: – ocenia przyczyny klęski Polski w plebiscycie na Warmii, Mazurach i Powiślu – ocenia postawę Polaków wobec walki o polskość Śląska

	– wyjaśnia, jakie znaczenie dla niepodległej Polski miał dostęp do morza	– przedstawia przyczyny i skutki powstań śląskich			
4. Rządy parlamentarne	Uczeń zna pojęcia: – Naczelnik Państwa, konstytucja marcowa – daty: uchwalenia konstytucji marcowej (17 III 1921), wyboru Gabriela Narutowicza na prezydenta (XII 1922) – postaci: Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Gabriela Narutowicza, Stanisława Wojciechowskiego Uczeń potrafi: – omawia postanowienia konstytucji marcowej	Uczeń zna pojęcia: – system parlamentarny, czynne i bierne prawo wyborcze, hiperinflacja, wojna celna – daty: pierwszych wyborów do sejmu ustawodawczego (26 I 1919), zabójstwa prezydenta Gabriela Narutowicza (16 XII 1922) – postaci: Wincentego Witosa, Wojciecha Korfantego, Ignacego Daszyńskiego, Władysława Grabskiego Uczeń potrafi: – charakteryzuje zadania, jakie stanęły przed władzami odradzającej się Polski	Uczeń zna pojęcia: – mała konstytucja, partyjniactwo – uchwalenia małej konstytucji (20 II 1919) Uczeń potrafi: – wymienia postanowienia małej konstytucji – omawia okoliczności i skutki zamachu na prezydenta Gabriela Narutowicza – przedstawia przejawy kryzysu rządów parlamentarnych – charakteryzuje rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926	Uczeń zna pojęcia: - sejm ustawodawczy, Zgromadzenie Narodowe, kontrasygnata – postaci: Romana Rybarskiego, Maurycego Zamoyskiego, Jana Baudouin de Courtenaya Uczeń potrafi: – przedstawia okoliczności pierwszych wyborów prezydenckich – wyjaśnia wpływ słabości politycznej rządów parlamentarnych na pozycję międzynarodową II Rzeczypospolitej	Uczeń potrafi: – ocenia rządy parlamentarne w Polsce w latach 1919–1926

5. Zamach majowy i rządu sanacji	Uczeń zna pojęcia: – zamach majowy, sanacja, konstytucja kwietniowa – daty: początku zamachu majowego (12 V 1926), uchwalenia konstytucji kwietniowej (23 IV 1935) – postać Józefa Piłsudskiego, Ignacego Mościckiego Uczeń potrafi: – opisuje skutki polityczne i ustrojowe zamachu majowego – przedstawia postanowienia konstytucji kwietniowej	Uczeń zna pojęcia: – piłsudczycy, obóz sanacyjny, autorytaryzm, wybory brzeskie, proces brzeski – daty: wyborów brzeskich (XI 1930), procesu brzeskiego (1932) – postacie: Wincentego Witosa, Stanisława Wojciechowskiego, Macieja Rataja Uczeń potrafi – omawia przyczyny zamachu majowego – charakteryzuje przebieg zamachu majowego	Uczeń zna pojęcia: – dekret, nowela sierpniowa, Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem, Centrolew, „cuda nad urną” – daty: uchwalenia noweli sierpniowej (2 VIII 1926), wyboru Ignacego Mościckiego na prezydenta (1 VI 1926) – postacie: Walerego Sławka, Edwarda Rydza-Śmigłego, Władysława Sikorskiego Uczeń potrafi – przedstawia politykę sanacji – omawia rządy sanacyjne po śmierci Józefa Piłsudskiego	Uczeń zna pojęcia: – grupa pułkowników, grupa zamkowa, Obóz Zjednoczenia Narodowego – powstania OZN-u (1937) – postacie: Kazimierza Bartla, Adama Koca Uczeń potrafi: – porównuje pozycję prezydenta w konstytucjach marcowej i kwietniowej	Uczeń potrafi: – ocenia zamach majowy i jego wpływ na losy II Rzeczypospolitej i jej obywateli – ocenia metody, jakimi władze sanacyjne walczyły z opozycją polityczną
6. Gospodarka II	Uczeń zna pojęcia: – wyjaśnia znaczenie terminów: Polska A i Polska B, Centralny Okręg Przemysłowy Uczeń potrafi:	Uczeń zna pojęcia: – reforma walutowa – daty: rozpoczęcia budowy Gdyni (1921), rozpoczęcia budowy COP-u (1937) – postacie: Eugeniusza	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu reforma rolna – zna daty: ustawy o reformie rolnej (1920 i 1925), początku wielkiego kryzysu (1929)	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu magistrala węglowa – wskazuje na mapie przebieg magistrali węglowej	Uczeń: – ocenia wpływ reform Władysława Grabskiego na sytuację gospodarczą II Rzeczypospolitej

Rzeczypospolitej	– wskazuje na mapie obszar Polski A i Polski B, obszar COP-u, Gdynię – wymienia różnice między Polską A i Polską B – wyjaśnia, jaką rolę gospodarczą odgrywał Centralny Okręg Przemysłowy	Kwiatkowskiego, Władysława Grabskiego Uczeń potrafi: – omawia reformy rządu Władysława Grabskiego – przedstawia przyczyny budowy portu w Gdyni i jego znaczenie dla polskiej gospodarki – przedstawia założenia 4-letniego planu gospodarczego Eugeniusza Kwiatkowskiego i jego realizację	Uczeń potrafi: – przedstawia problemy gospodarcze, z jakimi borykała się Polska po odzyskaniu niepodległości	Uczeń potrafi: – opisuje sposoby przewyższania trudności gospodarczych przez władze II Rzeczypospolitej	Uczeń potrafi: – ocenia znaczenie portu gdyńskiego dla gospodarki II Rzeczypospolitej – ocenia gospodarczą działalność Eugeniusza Kwiatkowskiego
------------------	---	---	--	---	---

7. Społeczeństwo w odrodzonej Polsce	Uczeń zna pojęcia: –analfabetyzm Uczeń potrafi: – omawia strukturę narodowościową i wyznaniową II Rzeczypospolitej – wyjaśnia, w jaki sposób władze odrodzonego państwa	Uczeń zna pojęcia: –asymilacja narodowa, asymilacja państwowa, getto ławkowe – datę reformy Janusza Jędrzejewicza (1932) – postać Janusza Jędrzejewicza	Uczeń zna pojęcia: - <i>numerus clausus</i> Uczeń potrafi: – opisuje sytuację społeczną Polski w międzywojennej Polsce – omawia stosunki polsko-żydowskie – wymienia przykłady wyższych uczelni	Uczeń potrafi: – charakteryzuje przykłady realizacji polityki asymilacyjnej w latach 30. XX w. – charakteryzuje politykę władz II Rzeczypospolitej wobec Ukraińców	Uczeń potrafi: – ocenia położenie mniejszości narodowych w II Rzeczypospolitej – ocenia politykę władz II Rzeczypospolitej wobec mniejszości narodowych
--	--	---	---	---	--

	polskiego walczyły z analfabetyzmem	Uczeń potrafi: – przedstawia strukturę społeczną II Rzeczypospolitej – wyjaśnia, na czym polegać miała asymilacja narodowa i państwowa	funkcjonujących w II Rzeczypospolitej		
8. Osiągnięcia II Rzeczypospolitej	Uczeń zna pojęcia: – Enigma – postać Władysława Reymonta Uczeń potrafi: – przedstawia najważniejsze osiągnięcia kultury polskiej w dwudziestoleciu międzywojennym	Uczeń zna: – datę otrzymania Literackiej Nagrody Nobla przez Władysława Reymonta (1924) – postacie: Stefana Żeromskiego, Zofię Nałkowską, Marię Dąbrowską, Witolda Gombrowicza, Juliana Tuwima, Stanisława Ignacego Witkiewicza Uczeń potrafi: – wymienia przedstawicieli polskiej literatury w dwudziestoleciu międzywojennym – prezentuje osiągnięcia polskiej literatury w okresie	Uczeń zna pojęcia: – modernizm, ekspresjonizm, funkcjonalizm, lwowska szkoła matematyczna – postacie: Brunona Schulza, Eugeniusza Bodo, Franciszka Żwirki, Stanisława Wigury Uczeń potrafi: – przedstawia rozwój kinematografii polskiej w dwudziestoleciu międzywojennym	Uczeń zna pojęcia: awangarda, styl narodowy, katastrofizm, formizm, skamandryci, <i>art déco</i> , Awangarda Krakowska, -postacie: Tadeusza Kotarbińskiego, Floriana Znanieckiego, Stefana Banacha, Hugona Steinhausa Uczeń potrafi: przedstawia nurty w polskiej literaturze oraz grupy poetyckie, jakie rozwinęły się w okresie dwudziestolecia międzywojennego	Uczeń potrafi: – ocenia dorobek kultury i nauki polskiej w okresie międzywojennym

		dwudziestolecia międzywojennego – wymienia osiągnięcia polskich naukowców w dziedzinie nauk matematycznych			
9. II Rzeczpospolita na arenie międzynarodowej	Uczeń zna: – datę układu polsko-francuskiego (II 1921) Uczeń potrafi: – wymienia sojusze, jakie zawarła Polska w dwudziestolecu międzywojennym	Uczeń zna pojęcia: – korytarz”, polityka równowagi i „równych odległości” – traktatu polsko-radzieckiego o nieagresji (1932), polsko-niemieckiej deklaracji o niestosowaniu przemocy (1934) – postać Józefa Becka Uczeń potrafi: – omawia stosunek państw sąsiednich do II Rzeczypospolitej	Uczeń zna pojęcia: -Międzymorze – daty: układu w Rapallo (1922), układu w Locarno (1925) Uczeń potrafi: – przedstawia koncepcję Józefa Piłsudskiego dotyczącą prowadzenia polityki zagranicznej i przykłady jej realizacji – omawia ideę Międzymorza i wyjaśnia przyczyny jej niepowodzenia – opisuje polską politykę zagraniczną w latach 30. XX w.	Uczeń zna pojęcia: – wojna przewencyjna Uczeń potrafi: – wyjaśnia, jaki wpływ na pozycję międzynarodową Polski miały układy w Rapallo i Locarno – wyjaśnia, jaki wpływ na pozycję międzynarodową Polski miały polsko-radziecki traktat o nieagresji i polsko-niemiecka deklaracja o niestosowaniu przemocy	Uczeń potrafi: – ocenia pozycję II Rzeczypospolitej na arenie międzynarodowej
10. Polska w przededniu	Uczeń zna: – daty: paktu Ribbentrop–Mołotow (23 VIII 1939)	Uczeń zna pojęcia: =eksterytorialność – zna daty: zajęcia Zaolzia przez Polskę (2 X 1938), polsko–	Uczeń potrafi: – wyjaśnia, w jakich okolicznościach nastąpiło włączenie Zaolzia do II Rzeczypospolitej	Uczeń potrafi: – przedstawia przyczyny konfliktu polsko-	Uczeń potrafi: – ocenia postawę rządu polskiego wobec problemu Zaolzia

II wojny światowej	Uczeń potrafi: – przedstawia żądania, jakie III Rzesza wysunęła wobec Polski w 1938 r. – wymienia postanowienia paktu Ribbentrop–Mołotow	brytyjskich gwarancji pomocy w razie ataku Niemiec (IV 1939), – postacie: Joachima von Ribbentropa, Wiaczesława Mołotowa, Józefa Becka Uczeń potrafi: – omawia postawę władz II Rzeczypospolitej wobec żądań niemieckich – wyjaśnia, jakie znaczenie dla Polski miało zawarcie paktu Ribbentrop–Mołotow	– wyjaśnia, jakie cele przyświecały polityce zagranicznej Wielkiej Brytanii i Francji wobec Polski w 1939 r. – przedstawia okoliczności zawarcia paktu Ribbentrop–Mołotow	-czechosłowackiego o Zaolzie – charakteryzuje relacje polsko-brytyjskie i polsko-francuskie w przededniu II wojny światowej – wyjaśnia, jaki wpływ miały brytyjskie i francuskie gwarancje dla Polski na politykę Adolfa Hitlera	– ocenia postawę społeczeństwa polskiego wobec żądań niemieckich
----------------------------------	--	---	---	---	---